

**DODATNA MATERIJALNA
PRAVA OSOBITO
RELEVANTNA ZA
PRAVOSUDNE DUŽNOSNIKE
I SLUŽBENIKE – PRISTUP
PRAVOSUĐU**

Lara Barberić

viša savjetnica u DORH-u

GLAVA VI POVELJE - PRAVDA

- ❑ Pravo na učinkoviti pravni lijek i na pravično suđenje: članak 47.
- ❑ Pretpostavka nedužnosti i pravo na obranu: članak 48.
- ❑ Načelo zakonitosti i proporcionalnosti kaznenih djela i kazni: članak 49.
- ❑ Izbjegavanje dvostrukog suđenja ili kažnjavanja zbog istog kaznenog djela: članak 50.

ČLANAK 47.

- Svatko čija su prava i slobode, zajamčeni pravom Unije, prekršeni, ima pravo na:
 - učinkovit pravni lijek pred sudom;
 - pravično, javno suđenje u razumnom vremenskom roku pred neovisnim i nepristranim sudom, prethodno osnovanim u skladu sa zakonom;
 - mogućnost da bude savjetovan, branjen i zastupan.

ČLANAK 47.stavak 1

1. Pravo na učinkovit pravni lijek

- ❑ Temelji se na članku 13. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Svatko čija su prava i slobode koju su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kada su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu)
- ❑ Zaštita šira – jamči pravo na učinkovit pravni lijek pred sudom.
- ❑ Predmet Johnston, C-222/84, presuda 15.5.1986. pravo na učinkovit pravni lijek kao opće načelo prava EU.

ČLANAK 47. stavak 1, nast.

- Vrijedi za sva prava zajamčena pravom Unije
- „Prema Sudu, to opće načelo prava Unije također se primjenjuje na države članice pri njihovom provođenju prava Unije. Uključivanje prethodno navedenog u Povelju nije bilo s namjerom izmjene sustava sudskog nadzora utvrđenog Ugovorima, posebno pravila povzeanih s prihvatljivosti izravnih tužbi pred Sudom Europske unije. Članak 47. primjenjuje se na institucije Unije i institucije država članica pri njihovom provođenju prava Unije.”

ČLANAK 47. stavak 2

2. Pravo na pravično i javno suđenje

- ❑ U razumnom vremenskom roku;
- ❑ Pred neovisnim i nepristranim sudom, prethodno osnovanim u skladu sa zakonom;
- ❑ Svatko ima mogućnost da bude savjetovan, branjen i zastupan.

ČLANAK 47. stavak 2, nast.

- Odgovara pravu na pravično suđenje iz članka 6. stavka 1 EKLJP
- „Radi utvrđivanja svojih prava i obveza **građanske naravi** ili u slučaju podizanja **optužnice za kazneno djelo** protiv njega, svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i **javnost mogu isključiti** iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.”

ČLANAK 47. stavak 2, nast.

- Razlike u odnosu na članak 6. stavak 1 EKLJP:
 - Područje primjene: nije ograničeno na sporove koji se odnose na prava i obveze građanskog prava kao i na optužbu za kazneno djelo;
 - Predmet ESLJP Micallef protiv Malte [GC], no. 17056/06
 - Ne sadrži iznimke od načela javnosti
 - Pravo svakog da bude savjetovan, branjen i zastupan nije ograničeno na kazneni postupak (EKLJP članak 6. stavak 3 (c))

ČLANAK 47. stavak 3

3. Pravo na pravnu pomoć

- „U skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, trebalo bi osigurati pravnu pomoć u slučaju u kojem bi u nedostatku takve pomoći bilo nemoguće osigurati djelotvoran pravni lijek” (presuda ESLJP-a Airey protiv Irske, 6289/73, od 9.10.1979.)
- „Također postoji sustav pravne pomoći za predmete pred Sudom Europske unije.”

Pravna pomoć i ESLJP

- ❑ Je li pružanje pravne pomoći nužno?
 - Ovisi o činjenicama i okolnostima svakog predmeta
 - O značenju onoga što je u pitanju za podnositelja zahtjeva
 - Složenosti mjerodavnog prava i postupka
 - Sposobnosti podnositelja zahtjeva da se sam zastupa
 - Financijskoj situaciji podnositelja
 - Šanse uspjeha u sporu

- ❑ Predmeti ESLJP: Steel i Morris protiv UK, 68416/01, § 61, 62, Airey protiv Irske, 6289/73, §26

ČLANAK 47. PREDMETI

- ❑ Kadi II (C-584/10 P) 18. srpnja 2013.
- ❑ ZZ (C-300/11) 4. lipnja 2013.
- ❑ Centre public d'action sociale d'Ottignies-Louvain-la-Neuve (C-562/13) 18. prosinca 2014.
- ❑ Sanchez Morcillo (C-169/14) 17. srpnja 2014.
- ❑ Csipai (C-472/11) 21. veljače 2013.
- ❑ Mahadi (C-146/14 PPU) 5. lipnja 2014.

KADI II (C-584/10)

- „...temeljno pravo, koje je potvrđeno u članku 47. Povelje, zahtijeva da zainteresirani bude upoznat s razlozima na kojima je osnovana odluka koja se na njega odnosi bilo čitanjem same odluke bilo priopćenjem tih razloga na njegov zahtjev, ne dovodeći u pitanje ovlast suca nadležnog zahtijevati od dotičnog tijela da ih priopći, kako bi mu omogućila da obrani svoja prava u najboljim mogućim uvjetima i da odluči, potpuno poznavajući činjenice, je li korisno obratiti se nadležnom sucu kao i omogućiti tom sucu da vrši nadzor nad zakonitošću predmetne odluke.” (§100 presude)

ČLANAK 48.

- Pretpostavka nedužnosti i pravo na obranu
 1. Svaki optuženik smatra se nedužnim sve dok mu se ne dokaže krivica u skladu sa zakonom.
 2. Zajamčeno je poštovanje prava na obranu svakog optuženika.

ČLANAK 48., nast.

- ❑ Odgovara članku 6. stavku 2. i 3. EKLJP
- ❑ Jednakog značenja i opsega primjene kao pravo zajamčeno EKLJP (članak 52. stavak 3 Povelje)
- ❑ Prava iz članka 6(3) EKLJP + tumačenje ESLJP: minimalna prava koja se moraju poštivati
 - Koja su to prava?
 - Članak 6. (3) EKLJP ne spominje izrijeком pravo na zaštitu od samo-inkriminacije, ali to je pravo uspostavljeno kroz praksu ESLJP (Funke protiv Francuske, no. 10828/84, § 44.

ČLANAK 48. PREDMETI

- ❑ Radu (C-396/11) 29. siječnja 2013.
- ❑ Melloni (C-399/11) 26. veljače 2013.
- ❑ Ahmed Abdelaziz Ezz (T-256/11) 27. veljače 2014.

„...dva sustava, EKLJP i EU su uzajamno i na obostranu dobrobit pozitivno djelovali jedan na drugoga putem svojih sudova, koji su tijekom godina pokazivali da su otvoreni prema razvoju ljudskih prava. Kroz uzajamno poštivanje, uspostavili su uistinu harmoničan odnos koji je neophodan za postizanje koherentnosti u zaštiti ljudskih prava.” (Nezavisni odvjetnik Francis G. Jacobs).

HVALA NA PAŽNJI!

